

**UCHWAŁA NR XXX/81/21
RADY GMINY SZCZANIEC**

z dnia 30 kwietnia 2021r.

w sprawie uchwalenia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021 – 2025

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 713) z późniejszymi zmianami) oraz art. 2 pkt. 2, art. 6 ust. 1 i 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U z 2020r., poz. 218) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025” stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

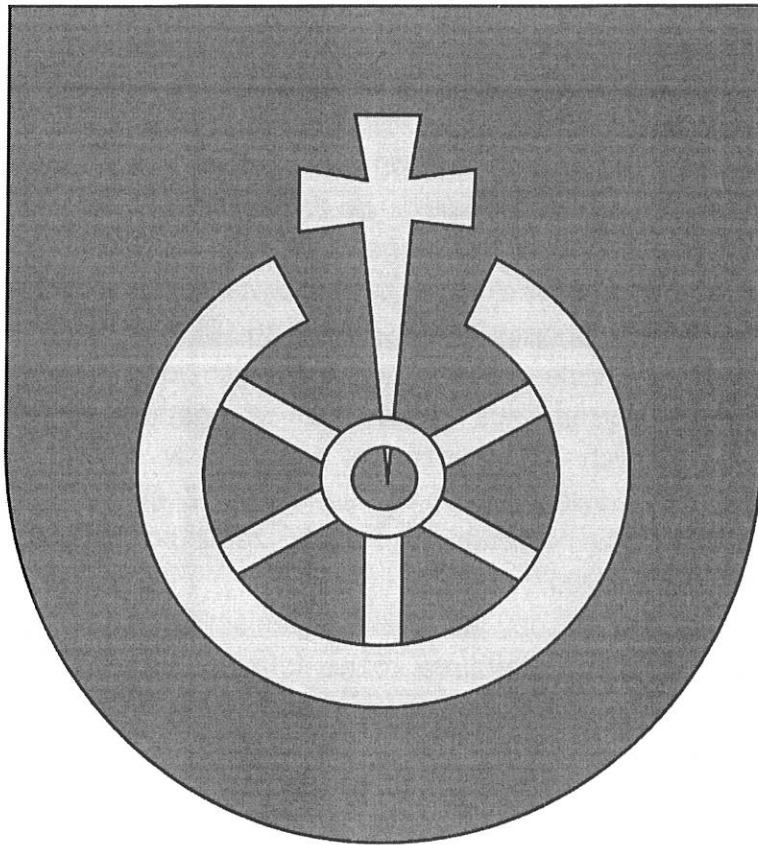
Przewodniczący Rady Gminy

Daniel Sokołowski

Załącznik Nr 1 do uchwały
Rady Gminy Szczaniec
z dnia 30 kwietnia 2021r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021 – 2025'**

Szczaniec 2021

WSTĘP

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasał, 2005, s. 16-19].

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36-37].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

- 1) Przemoc fizyczna - jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
- 2) Przemoc seksualna - to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
- 3) Przemoc psychiczna - to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.

4) Przemoc ekonomiczna - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

5) Zaniedbanie - to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko, do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Szczaniec ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2021 – 2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Szczaniec

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31 grudnia 2020r. Gmina Szczaniec liczy 3837 mieszkańców.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2020 przeprowadzonych zostało 46 interwencji domowych. W okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. założono 6 „Niebieskich Kart”. Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii wynika, że w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. wysłanych zostało 30 zaproszeń, z czego 16 osób skorzystało z porad terapeuty, a 8 osób regularnie korzysta ze spotkań.

Z danych Centrum Usług Społecznych wynika, że na dzień 31.12.2020 r. 13 % ludności gminy korzysta z zasiłków pomocy społecznej. W okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020 r. założono 2 „Niebieskie Karty”.

W 2020 roku rodziny z Gminy Szczaniec nie korzystały z pomocy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia.

W szkołach na terenie Gminy Szczaniec zanotowano akty przemocy fizycznej i psychicznej wśród uczniów. Przemoc fizyczna wyrażała się kopaniem, szarpaniem, popychaniem. Przemoc psychiczna to bezustanne wyśmiewanie się, poniżanie, wyzwiska. Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

II. Cele programu

Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Szczaniec,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Szczaniec,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

III. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szczaniec na lata 2018 – 2023,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021,
- Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Szczaniec na lata 2015 – 2022.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020r. , poz. 218 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.).

V. Zasoby Gminy Szczaniec w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie - specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne - instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  - Centrum Usług Społecznych,
  - Powiatowa Komenda Policji,
  - Sąd Rejonowy,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
  - placówki oświatowo-wychowawcze,
  - Zakłady Opieki Zdrowotnej,
  - parafie,
  - inne, działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie .

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie Gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VIII. Realizacja celów Programu

CEL 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Szczaniec

Działania:

- Określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Podmiot realizujący działanie:

- Rada Gminy Szczaniec
2. Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Podmioty realizujące działanie:
- Wójt Gminy Szczaniec
  - Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego: podmioty realizujące: pracownicy socjalni, przedstawiciele oświaty, przedstawiciele policji, kuratorzy sądowi, przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, przedstawiciele ochrony, zdrowia, inni w zależności od zasobów, przedstawiciele organizacji pozarządowych, do obowiązków których należy:
    - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
    - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
    - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
    - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
    - dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
    - podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
    - inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
    - udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.
4. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:
- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
  - obalanie mitów na temat przemocy,
  - szkolenia na temat przemocy,
  - prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
  - wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
  - organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich,
  - dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
  - organizowanie konkurów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.
  - Podmioty realizujące działanie: placówki oświatowo-wychowawcze, Gminne Świetlice Środowiskowe, Centrum Usług Społecznych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, inne, w zależności od zasobów gminy.

CEL 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Świebodzinie o obowiązkowe podjęcie leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Cel 3**Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie****Działania:**

1. Utworzenie punktu informacyjnego:
  - udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
  - udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
  - udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
  - udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
  - rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”
  - podmiot realizujący działanie: Centrum Usług Społecznych.
2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
  - podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
  - przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.
  - Podmioty realizujące działanie: Policja, Centrum Usług Społecznych, Punkt Interwencji Kryzysowej, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, przedstawiciele oświaty, przedstawiciele ochrony zdrowia.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
  - Podmioty realizujące działanie: Centrum Usług Społecznych, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Centrum Usług Społecznych.